

Podczas ćwiczeń międzywojewódzkich i inspekcji gotowości operacyjnej jednostek ratowniczo-gaśniczych można było dostrzec typowe, powtarzające się błędy. Dotyczyły one m.in.: organizowania łączności, prowadzenia korespondencji radiowej, prawidłowego wykorzystania SDŁ, tworzenia i obsługi sztabu oraz PPSiS, a także współpracy ze statkami powietrznymi. Ze względu na to powstała „Metodyka postępowania podczas organizacji łączności na potrzeby kierującego działaniem ratowniczym”.

Organizacja łączności na potrzeby KDR

MARCIN KUCHARSKI

Metodyka porządkuje wiele informacji zebranych dotychczas w różnych dokumentach, przedstawia je w zwięzły i czytelny sposób. Powstała na podstawie: „Instrukcji w sprawie organizacji łączności w sieciach radiowych PSP”, „Zasad organizacji łączności alarmowania, powiadamiania dysponowania oraz współdziałania na potrzeby działań ratowniczych”, a także „Krajowych Danych Radiowych”.

Nie wprowadza ona nowych pojęć i rozwiązań, służy natomiast temu, aby wymieniona powyżej instrukcja oraz zasady były respektowane i realizowane jednolicie na poziomie interwencyjnym, taktycznym i strategicznym w całym kraju – zarówno podczas rzeczywistych zdarzeń, jak i ćwiczeń.

Pomysł opracowania jednego spójnego dokumentu zawierającego niezbędne informacje i dane dotyczące organizacji łączności na potrzeby KDR powstał przed odprawą kadry dowódczej Centralnego Odwołu Operacyjnego KSRG, która odbyła się 27-29 listopada 2013 r. Na niej właśnie materiał ten został zaprezentowany.

Zmiany

Prócz prac związanych z metodyką zaproponowano wówczas korektę zasad organizacji łączności pod kątem zmiany zakresu organizacji łączności dla KDR. Postulowano umożliwienie prowadzenia korespondencji radiowej w relacji KDR – PSK/MSK również za pośrednictwem radiotelefonu nasobnego.

Zastępca komendanta głównego PSP pismem (BIŁ-I-0462/3-1/14) z 16 stycznia 2014 r. wprowadził do stosowania w jednostkach organizacyjnych PSP metodykę oraz aneks nr 1 do „Zasad organizacji łączności alarmowania, powiadamiania dysponowania oraz współdziałania na potrzeby działań ratowniczych”, zmieniając zapisy pkt 5.5.

Było:

„5.5. Łączność KDR na kanale powiatowym z PSK/MSK odbywa się za pośrednictwem radiotelefonu przewoźnego”.

Jest (nowy zapis):

„5.5. Łączność KDR na kanale powiatowym z PSK/MSK, w przypadku braku zasięgów z radiotelefonu nasobnego, odbywa się za pośrednictwem radiotelefonu przewoźnego”.

Na odprawie ustalono także, że podczas organizowania i przeprowadzania ćwiczeń – zarówno na poziomie wojewódzkim, jak i powiatowym – należy zwracać szczególną uwagę na pewne kwestie:

Konieczne jest wyrabianie u strażaków stosownych nawyków, przy każdym zdarzeniu. Bezwzględnie należy stosować zatwierdzone zasady organizacji łączności, w szczególności w zakresie uruchamiania kanałów ratowniczo-gaśniczych (KRG). Powinny one być przydzielane przez stanowiska kierowania przed przyjazdem na miejsce zdarzenia, tak aby ratownicy jeszcze w pojeździe mogli uruchomić radiotelefon na odpowiednim kanale.

Miejsce ustawienia pojazdów powinno być zorganizowane w taki sposób, aby zapewnić im właściwe zasięgi radiowe (jeśli wykorzystywane są samochody dowodzenia i łączności SDŁ).

PPSiS należy wyposażać w sprzęt radiowy, który umożliwi prawidłową realizację postawionego mu celu i może w każdej chwili zapewnić pracę w sieciach KSW i KDW, a dodatkowo KRG.

Obowiązuje bezwzględny zakaz używania w korespondencji radiowej m.in. imion, nazwisk i funkcji zamiast kryptonimów. Jedynym odstępstwem od tej zasady może być praca na kanałach ratowniczo-gaśniczych. Wówczas dopuszczona jest forma podawania np. imion zamiast kryptonimów, co pozwala skrócić czas zajmowania pasma.

Zalecane jest podawanie okólnikiem (zamiast np. „uwaga, uwaga”) ważnych informacji dotyczących całego terenu działań (jak np. podział na odcinki bojowe, zmiany lub przydział kanałów radiowych dla poszczególnych odcinków), mających wpływ na poprawę organizacji działań oraz zwiększających bezpieczeństwo ratowników w sytuacjach zagrożenia.

Obowiązuje przestrzeganie zasady: minimum słów, maksimum treści.

Alternatywne urządzenia łączności mogą być stosowane tylko i wyłącznie w przypadku braku łączności radiowej UKF.

Należy pamiętać o sprawnej wymianie informacji pomiędzy wszystkimi stanowiskami (SK KW, SK KM/KP, sztab), w szczególności w zakresie wykorzystania KSWL – statek powietrzny w ciągu krótkiej chwili pokonuje znaczną odległość.

Sieć KSWL musi być bezwzględnie wykorzystywana jako podstawowy kanał (kanał U02) do współpracy w relacji strażak – zespół HEMS.

Metodyka

Wszystkie informacje zebrane są na trzech kartach metodyki, odpowiednich do poziomu dowodzenia:

- A – interwencyjnego,
- B – taktycznego (bez powołania sztabu akcji),
- C – taktycznego lub strategicznego (z powołaniem sztabu akcji).

A. Metodyka organizacji łączności na potrzeby KDR na poziomie interwencyjnym

Karta składa się z trzech modułów (informacji, działań), jakie KDR powinien wykorzystać (wykonać) na poziomie interwencyjnym, a mianowicie:

I. W trakcie dojazdu do miejsca zdarzenia.

II. Po przybyciu na miejsce działań KDR musi pamiętać, że:

- tylko on może pracować z macierzystym stanowiskiem kierowania w sieci powiatowej (PR),
- musi uzgodnić z SK KP/KM^{*} kanał ratowniczo-gaśniczy (KRG) do wykorzystania na miejscu działań,
- obowiązuje określony sposób postępowania (organizowania łączności) w razie konieczności dysponowania dodatkowych sił z własnego powiatu lub z innych powiatów, a nawet województw. Metodyka wyraźnie pokazuje, że siły i środki spoza powiatu nie muszą, a nawet nie powinny mieć zaprogramowanego całego wachlarza częstotliwości, tj. wszystkich sieci powiatowych czy wojewódzkich z odpowiednim CTCSS. Wystarczający jest zestaw określony przez zastępcę komendanta głównego PSP w piśmie BIŁ-I-2613/2-3/11 z 18 maja 2011 r., w którym polecono komendantom wojewódzkim PSP zaprogramowanie we wszystkich radiotelefonach przewoźnych i nasobnych pełnego zestawu częstotliwości przeznaczonych dla uruchomienia: krajowej sieci współdziałania i alarmowania (KSW), sieci ratowniczo-gaśniczej (KRG) oraz dążenie do zaprogramowania częstotliwości umożliwiających pracę w: sieci dowodzenia i współdziałania (KDW), krajowej sieci współdziałania ze statkami powietrznymi (KSWL), a także operacyjnym kierunku radiowym (KO).

III. W razie konieczności użycia do działań statków powietrznych SK PSP oraz KDR muszą bezwarunkowo pamiętać o sprawnej wymianie informacji między wszystkimi stanowiskami i podmiotami uczestniczącymi w działaniach ratowniczych, w szczególności: SK KW PSP, SK KM/KP PSP, KDR i sztabem, mając na uwadze, że statek powietrzny w ciągu krótkiej chwili pokonuje znaczną odległość.

B. Metodyka organizacji łączności na potrzeby KDR na poziomie taktycznym (bez powołania sztabu)

Karta składa się z pięciu podstawowych modułów:

Zasady postępowania dotyczące modułów I, II i III zostały zawarte w „Metodyce organizacji łączności na potrzeby KDR na poziomie interwencyjnym” i pozostają bez zmian, a organizacja łączności dla poziomu taktycznego następuje w momencie:

- podziału strefy działań na odcinki bojowe i wyznaczenia zadań dla kierujących tymi odcinkami,
- organizowania PPSiS podmiotów KSRG i innych podmiotów uczestniczących w działaniu ratowniczym.

IV. Podział strefy działań na OB. Na tym etapie KDR powinien pamiętać, że:

- w celu utworzenia odcinków bojowych zgłasza do PSK/MSK potrzebę przydzielenia kanałów ratowniczo-gaśniczych KRG,
- należy zadbać o koordynację działań z PSK/MSK, które powinno wystąpić do WSKR o uruchomienie sieci KDW (KDR powinien zostać poinformowany przez odpowiednie stanowisko powiatowe lub miejskie o przydziale KDW i KRG),
- wymiana informacji między nim a dowódcami OB odbywa się na przydzielonym kanale sieci KDW, a komunikacja dowódców OB z podległymi SIS – na przydzielonych kanałach KRG,
- w razie konieczności ograniczenia korespondencji w sieci PR, KDR poprzez PSK/MSK uruchamia za pośrednictwem WSKR od KCKRiOL operacyjny kierunek radiowy KO. Na terenie miasta lub powiatu możemy mieć do czynienia nie tylko z tymi działaniami, dlatego też warto rozważyć uruchomienie kierunku operacyjnego (KO) i uwolnienie do innych działań sieci powiatowej (PR).

V. Tworzenie PPSiS. Na tym etapie należy pamiętać o kolejnych istotnych kwestiach:

- punkt przyjęcia sił i środków powinien mieć zapewniony stały dostęp do krajowej sieci współdziałania i alarmowania (KSW) oraz przydzielonego przez PSK/MSK kanału dowodzenia i współdziałania (KDW). Zaleca się wykorzystanie jednego z dostępnych KRG do dysponowania sił i środków z rejonu koncentracji. W tym przypadku dowódcy poszczególnych sił i środków w oczekiwaniu na dysponowanie do działań prowadzą nasłuch na wskazanym KRG. Reasumując: PPSiS powinien prowadzić stały nasłuch trzech wyżej wymienionych sieci radiowych,
- w przypadku dysponowania do PPSiS dodatkowych sił i środków z własnego albo innych powiatów i województw nie zaleca się (choć jest to dopuszczalne) wykorzystywania do współpracy z siłami z własnego powiatu PR zamiast KSW, gdyż warunkiem tego jest zapewnienie prowadzenia nasłuchu przez PPSiS kolejnej, czwartej już sieci.

C. Metodyka organizacji łączności na potrzeby KDR na poziomie taktycznym lub strategicznym (z powołaniem sztabu)

Podobnie jak w przypadku poziomu taktycznego (bez powołania sztabu), karta składa się z podstawowych pięciu modułów:

Zasady dotyczące I, II i III modułu zostały zawarte w „Metodyce organizacji łączności na potrzeby KDR na poziomie interwencyjnym” i pozostają bez zmian, a organizacja łączności dla poziomu taktycznego i strategicznego (z powołaniem sztabu) następuje w momencie:

- podziału strefy działań na odcinki bojowe i wyznaczenia zadań dla kierujących tymi odcinkami,
- organizowania PPSiS podmiotów KSRG i innych podmiotów uczestniczących w działaniu ratowniczym,
- powołania sztabu akcji.

IV. Podział strefy działań na OB wraz z powołaniem sztabu akcji:

- w celu ograniczenia korespondencji prowadzonej w sieci powiatowej (PR) lub wojewódzkiej (PW) sztab przy pomocy PSK/MSK lub bezpośrednio WSKR pozyskuje od KCKRiOL oraz uruchamia operacyjny kierunek radiowy KO. Jeśli te czynności nie zostaną wykonane, z dużym prawdopodobieństwem powyższe sieci zostaną „skonsumowane” (jak zostało wspomniane w punkcie dotyczącym kierowania taktycznego bez powoływania sztabu) na potrzeby jednej akcji czy ćwiczenia, tj. nie będą pełniły roli, do jakiej zostały wyznaczone. W przypadku sieci powiatowej należy pamiętać, że na terenie powiatu lub miasta może być prowadzonych kilka różnych działań, a w przypadku sieci wojewódzkiej nie ma potrzeby, by korespondencja dotycząca jednej części województwa obejmowała swym zasięgiem wszystkie powiaty, gdyż informacje i dane przekazywane przez SW KW w sieci wojewódzkiej będą słyszane przez wszystkie podległe SK KP/KM,

- w celu utworzenia odcinków bojowych sztab (po otrzymaniu zapotrzebowania od KDR na kanały ratowniczo-gaśnicze KRG) zgłasza potrzebę przydzielenia KRG do odpowiedniego SK PSP. W przypadku współdziałania stanowisk kierowania poziomu powiatowego i wojewódzkiego przydziały te powinny być wzajemnie uzgadniane, aby stanowiska wiedziały, jakimi kanałami ratowniczo-gaśniczymi (KRG) dysponują,

- po otrzymaniu zapotrzebowania na kolejne KRG, SK PSP (PSK/MSK) występuje o to do WSKR, w przypadku WSKR – bezpośrednio) uruchamia sieć KDW oraz informuje sztab o przydziale odpowiednich KDW i KRG,
- wymiana informacji w relacjach KDR – sztab – dowódcy OB odbywa się na przydzielonym kanale sieci KDW,
- komunikacja dowódców OB z podległymi SIS odbywa się na przydzielonych KRG.

V. Tworzenie PPSiS. Postępowanie na tym etapie jest adekwatne do działań taktycznych bez powołania sztabu akcji.

Organizując łączność na każdym z poziomów, w szczególności na poziomie taktycznym lub strategicznym (czy to z powołaniem sztabu, czy też bez), należy pamiętać o konieczności wykorzystywania kryptonimów, między innymi alarmowych i okólnikowych wskazanych w metodyce. Pomagają one w prowadzeniu działań, pokazują poziom dowodzenia i precyzują odpowiednie podmioty wskazane w korespondencji radiowej. Podmioty te oraz osoby, do których odnosi się metodyka, opisano w jej rozdziale zatytułowanym „Dokumentowi podlegają”.

Dodatkowo sugeruje się, aby na poziomie danego powiatu czy województwa dostosować schematy zawarte w metodyce do konkretnych potrzeb (przykład: zamiast PR zapisać B 020) i umieścić je (przewozić) w pojazdach pożarniczych.

Przy tak prowadzonej dokumentacji, dostępnej w każdym pojeździe, zaden z KDR (bez względu na poziom dowodzenia), kierując się metodyką krok po kroku, nie powinien mieć problemów z prawidłowym zorganizowaniem łączności na terenie działań. ■

* Użyte pojęcia zostały wykorzystane w opisanych dokumentach – przyp. red.

Bryg. Marcin Kucharski jest zastępcą naczelnika Wydziału Planowania i Rozwoju Systemów Teleinformatycznych w Biurze Informatyki i Łączności KG PSP oraz autorem „Metodyki postępowania podczas organizacji łączności na potrzeby kierującego działaniem ratowniczym”

A.

Wyciąg z metodyki organizacji łączności na potrzeby KDR na poziomie interwencyjnym

I. W trakcie dojazdu do miejsca zdarzenia:

PSK/MSK

PR

D-CA

PR

Prowadzenie korespondencji radiowej w sieci powiatowej tylko i wyłącznie w relacjach PSK/MSK – dowódca

1

Uzgodnienie między dowódcą a PSK/MSK KRG do prowadzenia korespondencji na miejscu działań

2

II. Po przybyciu na miejsce działań

Postępowanie (organizacja łączności) w przypadku dysponowania dodatkowych sił z własnego powiatu

PR

PSK/MSK

PR

KDR

PR

Postępowanie (organizacja łączności) w przypadku dysponowania dodatkowych sił z innych powiatów/województw

KSW

DODATKOWE SIS Z INNYCH POWIATÓW/WOJEWÓDZTW

UWAGA: dowódcy dodatkowych SIS po zgłoszeniu swojego przyjazdu do PSK/MSK w sieci KSW oczekują na przydział przez stanowisko kierowania stosownego kanału pracy

5

DODATKOWE SIS Z WŁASNEGO POWIATU

PR

UWAGA: dowódcy dodatkowych SIS po zgłoszeniu swojego przyjazdu do KDR w sieci powiatowej oczekują na przydział stosownego kanału pracy

4

KRG-x

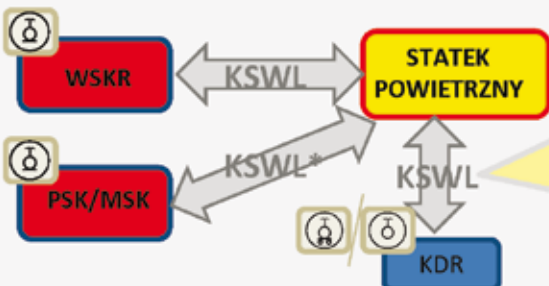
OB

Wykorzystywanie na miejscu działań uzgodnionego KRG.

UWAGA: uruchomienie kolejnych KRG powinno następować zawsze, gdy ilość prowadzonej korespondencji uniemożliwia sprawne przekazywanie informacji

3

III. Postępowanie SK PSP oraz KDR w razie konieczności użycia statków powietrznych

UWAGA: uruchomienie, przez KDR sieci KSWL następuje po otrzymaniu stosownej dyspozycji z SK PSP

* łączność realizowana po dyspozycji z WSKR (do odstępstw od reguły mają prawo SK KP/KM wskazane przez komendantów wojewódzkich do prowadzenia ciągłego nasłuchu oraz znajdujące się w miastach będących siedzibą baz HEMS)

B.

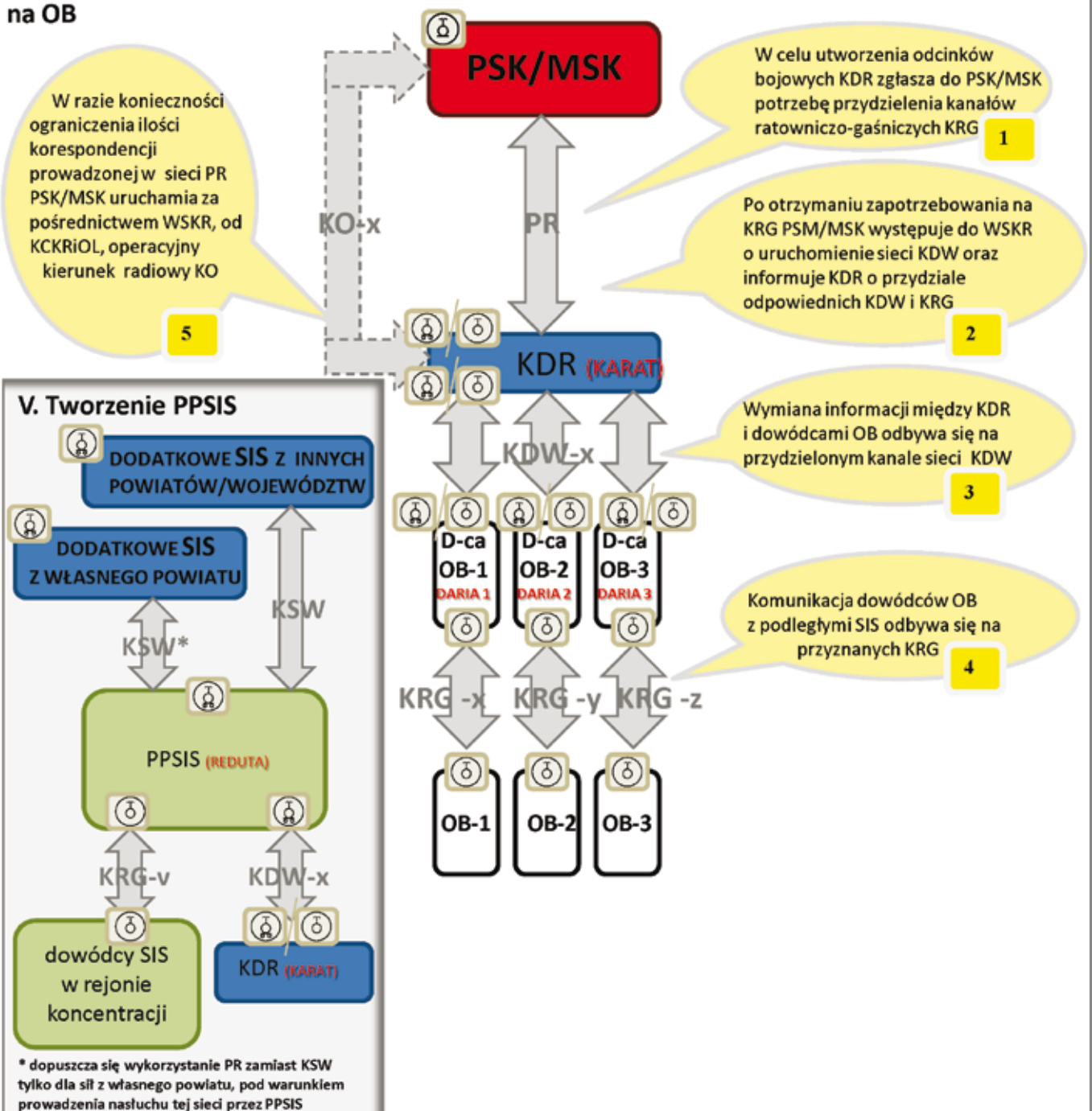
Wyciąg z metodyki organizacji łączności na potrzeby KDR na poziomie taktycznym (bez powołania sztabu)

Uwaga: punkty I, II i III zawarte w „Metodyce organizacji łączności na potrzeby KDR na poziomie interwencyjnym” bez zmian

Organizacja łączności dla poziomu taktycznego następuje w momencie:

- ✓ podziału strefy działań na odcinki bojowe i wyznaczenia zadań dla kierujących tymi odcinkami,
- ✓ organizowania PPSiS podmiotów KSRG i innych podmiotów uczestniczących w działaniu ratowniczym.

IV. Podział strefy działań na OB

C.

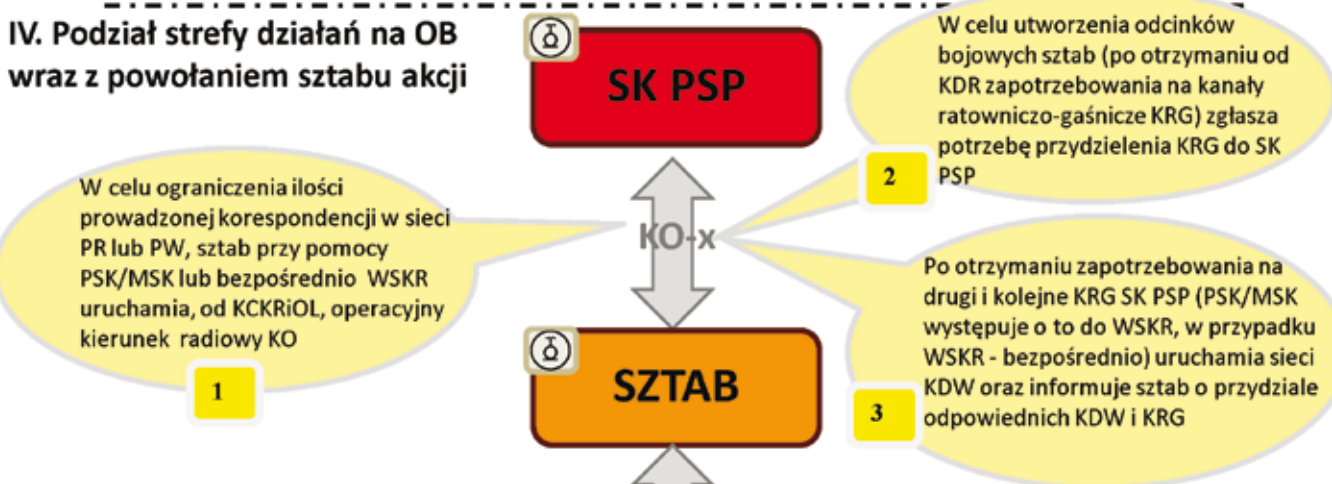
Wyciąg z metodyki organizacji łączności na potrzeby KDR na poziomie taktycznym lub strategicznym (z powołaniem sztabu)

Uwaga: punkty I, II i III zawarte w „Metodyce organizacji łączności na potrzeby KDR na poziomie interwencyjnym” bez zmian

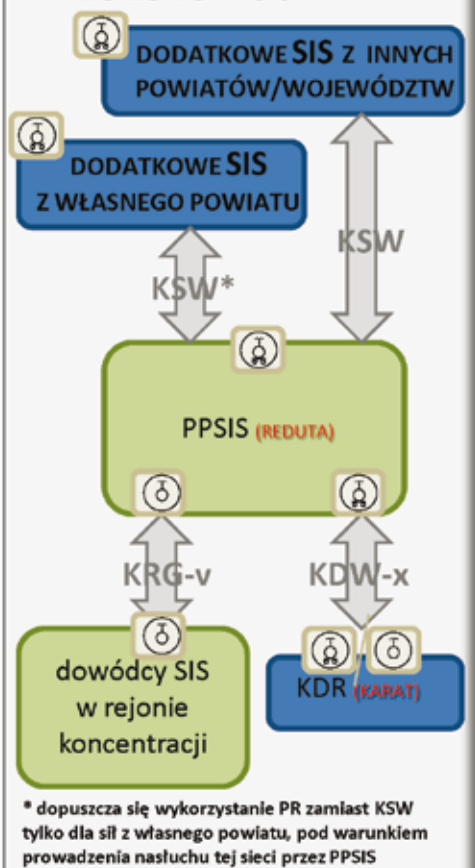
Organizacja łączności dla poziomu taktycznego i strategicznego (z powołaniem sztabu) następuje w momencie:

- ✓ podziału strefy działań na odcinki bojowe i wyznaczenia zadań dla kierujących tymi odcinkami,
- ✓ organizowania PPSiS podmiotów KSRG i innych podmiotów uczestniczących w działaniu ratowniczym,
- ✓ powołania sztabu akcji.

IV. Podział strefy działań na OB wraz z powołaniem sztabu akcji

V. Tworzenie PPSiS

Artykuł jest kontynuacją materiałów szkoleniowych przedstawionych w PP nr 1/2013, 5/2013 i 9/2013, pozwalających prawidłowo, krok po kroku, organizować łączność podczas rzeczywistych zdarzeń oraz ćwiczeń.